

پیش‌بینی سرمایه اجتماعی بر اساس هوش فرهنگی دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان

Predicting social capital based on cultural intelligence of Farhangian University student teachers

Ghodratollah Arabi¹

قدرت اله عربی^۱

Afsāne Kalbāsi²

افسانه کلباسی^۲

Marziye Ronaghi³

مرضیه رونقی^۳

Abstract

Social capital is a set of social interaction assets such as partnerships that enable student-teachers to work together in groups to improve teaching and learning. Also, cultural intelligence refers to an individual's ability to function and manage effectively in various cultural contexts. Despite the cultural diversity of Farhangian University student-teachers and the importance of their social interactions in their learning and their future students' learning, studying the relationship between social capital and their cultural intelligence was necessary. Therefore, the purpose of this research was to predict social capital based on cultural intelligence among student teachers of Farhangian University (Isfahan Branch). The research method was descriptive-correlational. The research population included all student-teachers in the last two years of primary school education at the Farhangian University of Isfahan (379 student-teachers) in the academic year of 2019-2020. The research sample consisted of 181 student-teachers who were selected based on Krejcie and Morgan's table of sample size, using the stratified random sampling method. The research instrument

چکیده

سرمایه اجتماعی، مجموعه‌ای از دارایی‌های تعامل اجتماعی مانند مشارکت است که دانشجو معلم‌ان را قادر می‌سازد که برای بهبود آموزش و یادگیری، در گروه‌ها با یکدیگر کار کنند. همچنین هوش فرهنگی به توانایی یک فرد برای عملکرد و مدیریت موثر در شرایط متنوع فرهنگی اشاره دارد. با وجود تنوع فرهنگی دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان و اهمیت تعاملات اجتماعی آنان در یادگیری خود و دانش‌آموزان آینده، مطالعه رابطه بین سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی آنها ضرورت داشت. بنابراین هدف پژوهش حاضر، پیش‌بینی سرمایه اجتماعی بر اساس هوش فرهنگی در بین دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان اصفهان بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی و جامعه آماری مشتمل بر کلیه دانشجویان رشته آموزش ابتدایی در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ به تعداد ۳۷۹ نفر بود. حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی مورگان، ۱۸۱ نفر بود که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی متناسب با حجم انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسش‌نامه استاندارد هوش فرهنگی ارلی و انگ (۲۰۰۳) و پرسش‌نامه سرمایه

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۱۳

ghodratarabi@malifa.com

۱. کارشناسی ارشد آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان.

a.kalbasi@cfu.ac.ir

۲. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول)

Marzi.r65@gmail.com

۳. عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران.

Received: 2021-08-04

Accepted: 2021-11-18

1. MA in Primary School Education from Farhangian University (Isfahan Branch), Isfahan, Iran

ghodratarabi@malifa.com

2. Assistant Professor - Farhangian University - Isfahan, Iran.

a.kalbasi@cfu.ac.ir

3. (PhD), Farhangian University (Isfahan Branch), Isfahan, Iran

Marzi.r65@gmail.com

consisted of Early and Ang (2003) Cultural Intelligence Questionnaire and the Nahapit and Gushal (1998) Social Capital Questionnaire. The reliability of the cultural intelligence questionnaire in the cognitive, motivational, and behavioral dimensions was calculated using Cronbach's alpha coefficient as 0.76, 0.71, and 0.74, respectively. The reliability of the social capital questionnaire for the cognitive, structural, and relational dimensions was computed as 0.68, 0.66, and 0.69, respectively. The validity of the questionnaires was confirmed using the opinion of experts. Data was analyzed using Pearson correlation coefficient and multivariate regression test. The results showed that there is a positive and significant correlation among the structural and cognitive components of social capital and the motivational and behavioral dimension of cultural intelligence. Findings also showed that the behavioral dimension of cultural intelligence could predict the social capital.

Key words: Student-teacher, Social Capital, Cultural Intelligence, Farhangian University, Descriptive-Correlational Research

اجتماعی ناهاپیت و گوشال (۱۹۹۸) بود. پایایی پرسش‌نامه هوش فرهنگی با استفاده از تعیین ضریب الفای کرونباخ، در ابعاد شناختی، انگیزشی و رفتاری، به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۱ و ۰/۷۴ و پایایی پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی برای ابعاد شناختی، ساختاری و رابطه‌ای، به ترتیب برابر با ۰/۶۸، ۰/۶۶ و ۰/۶۹ محاسبه شد. روایی پرسش‌نامه‌ها با استفاده از نظر متخصصان تایید شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون چندگانه صورت پذیرفت. نتایج نشان داد که بین مولفه‌های ساختاری و شناختی سرمایه اجتماعی با بعد انگیزشی و رفتاری هوش فرهنگی، همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین یافته‌ها نشان داد که بعد رفتاری هوش فرهنگی قادر به پیش‌بینی سرمایه اجتماعی است. **واژگان کلیدی:** دانش‌جو معلم، سرمایه اجتماعی، هوش فرهنگی، دانشگاه فرهنگیان، پژوهش توصیفی-همبستگی.

مقدمه

امروزه کیفیت معلمان، کانون اصلی پژوهش‌های آموزشی است. برخی از تحقیقات، توجه خود را به سرمایه اجتماعی معلمان معطوف کرده و دریافته‌اند که مدارس کارآمد با محیطی قابل اعتماد تعریف می‌شوند که در آن، معلمان به طور مداوم همکاری می‌کنند و در مشاوره آموزشی به یکدیگر اعتماد می‌نمایند. یک جنبه حیاتی از زمینه‌هایی که بر کیفیت معلمان تأثیر می‌گذارد، سرمایه اجتماعی آنها است. سرمایه اجتماعی معلمان، مجموعه‌ای از دارایی‌های تعامل اجتماعی مانند مشارکت است که معلمان را قادر می‌سازد که برای بهبود آموزش و یادگیری، در گروه‌ها با یکدیگر کار کنند. این امر موجب بهبود آموزش و موفقیت دانش‌آموزان در مدرسه می‌شود. وجود هنجارهای مثبت اعتماد و مراقبت که به روابط معلمان شکل می‌دهد می‌تواند به پذیرش سازنده انتقاد و تصمیم‌گیری گروهی کارآمد منجر شود. تحقیقات نشان می‌دهد که بهبود سرمایه اجتماعی به ارتقای یادگیری معلم، بالا رفتن انگیزه وی و افزایش ماندگاری معلم می‌انجامد و این عوامل به بهبود تدریس معلم کمک می‌کنند (Schaaf, 2017).

یکی از سازه‌هایی که به توانایی افراد در انجام کارهای مؤثر در موقعیت‌های مختلف فرهنگی مرتبط می‌شود، هوش فرهنگی^۱ است. این سازه برای اولین بار توسط ارلی و انگ^۲ در سال ۲۰۰۳ برای توصیف توانایی یادگیری الگوهای جدید در تعاملات فرهنگی تعریف شده است. هوش فرهنگی با هوش عاطفی در ارتباط است، به توانایی یک فرد برای عملکرد

---

1. Cultural intelligence
2. Early & Ang

و مدیریت موثر در شرایط متنوع فرهنگی اشاره دارد، به افراد اجازه می‌دهد که در مواجهه با فرهنگ‌های مختلف، درک و فهم صحیحی داشته باشند، به گونه‌ای مناسب رفتار نمایند و از این طریق، موجب کاهش موانع ارتباطی و بهبود تعاملات اجتماعی و درک بین فردی می‌شود. عدم توجه به تنوع فرهنگی می‌تواند منبع بالقوه درگیری باشد و کنش‌ها و ارتباطات افراد را با مشکل روبه‌رو سازد (Deng & Gibson, 2008) برخلاف سایر جنبه‌های شخصیتی، هوش فرهنگی را می‌توان در افراد پرورش داد (Early & Mosakowski, 2004). بر اساس مبانی نظری، هوش فرهنگی با سه بُعد شناختی، انگیزشی و رفتاری تعریف شده است. بُعد شناختی به درک فرد از شباهت‌ها و تفاوت‌های فرهنگی اشاره دارد و دانش عمومی و نقشه‌های ذهنی و شناختی فرد را از سایر فرهنگ‌ها نشان می‌دهد. این بُعد از هوش فرهنگی، دانش فرهنگ عمومی و دانش فرهنگی خاص را شامل می‌شود. بنابراین افرادی که هوش فرهنگی بالایی دارند، دانش بالاتری نیز نسبت به فرهنگ‌های مختلف دارند. بُعد انگیزشی، منبع محرکی است که باعث انرژی و تلاش برای عملکرد موثر در موقعیت‌هایی می‌شود که دارای تنوع فرهنگی هستند (Joo-seng, 2004). به عبارت دیگر، افرادی که دارای این بُعد از هوش فرهنگی هستند، انگیزه‌ای ذاتی و درونی نسبت به موقعیت‌های بین فرهنگی دارند. بُعد رفتاری، توانایی فرد در سازگاری با رفتارهای کلامی و غیرکلامی را که برای برخورد با فرهنگ‌های مختلف مناسب هستند، در بر می‌گیرد (Ang et al, 2007) افرادی که دارای این بُعد از هوش فرهنگی هستند، در تعاملات بین فرهنگی انعطاف بیشتری نشان می‌دهند و با افراد از زمینه‌های مختلف، تعامل شایسته‌ای دارند. تحقیقات نشان داده است که گشودگی^۱، یکی از ویژگی‌های شخصیتی است که با تمامی ابعاد هوش فرهنگی رابطه معنادار دارد (Ang et al, 2006). همچنین هوش فرهنگی قابلیت است که افراد و گروه‌های مختلف را در یک سازمان به هم پیوند می‌دهد و این، منجر به تعامل و ارتباط کارکنان با یکدیگر در شبکه‌ی سازمان و انتقال دانش و تجربه‌ی آنان و در نهایت افزایش سرمایه اجتماعی می‌شود (محسن‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶).

سازه دیگری که در برقراری ارتباط و تعامل اجتماعی نقش بسیار مهمی دارد و با هوش فرهنگی در تعامل می‌باشد، سرمایه اجتماعی^۲ است (موسوی چلک و همکاران، ۱۳۹۴؛

1. openness

2. Social capital

(Fakhrerad, 2018). در دهه ۱۹۸۰ جیمز کلمن^۱ فصل مهمی از کتاب «بنیان‌های نظریه اجتماعی» خود را به بحث سرمایه اجتماعی اختصاص داد و در سراسر کتاب نیز به توضیح عناصر و اجزای آن پرداخت. کلمن سرمایه اجتماعی را از طریق کارکردش تعریف کرد. از نظر وی «سرمایه اجتماعی منبعی اجتماعی - ساختاری است که دارایی و سرمایه افراد محسوب می‌شود. این دارایی شی واحدی نیست، بلکه ویژگی‌هایی است که در ساختار اجتماعی وجود دارد و باعث می‌شود افراد با سهولت بیشتری وارد کنش اجتماعی شوند (Coleman, 1988). بنابراین سرمایه اجتماعی، مجموعه‌ای از ارزش‌های مشترک است که به افراد اجازه می‌دهد در یک گروه با هم کار کنند تا به هدفی مشترک برسند و به ارتباطات و تبادل اطلاعات و همکاری متقابل بین افراد برای حل مسائل اشاره دارد. سرمایه اجتماعی، شامل احترام گذاشتن به تفاوت‌ها و توانایی پذیرش و سازگار شدن با تغییر است. جوامع مبتنی بر اعتماد متقابل، از نظر سرمایه اجتماعی غنی و قادر به یادگیری از تجارب جمعی هستند و می‌توانند هم فرصت‌ها را شناسایی کنند و هم منابع مورد نیاز برای استفاده از این فرصت‌ها را هماهنگ نمایند (Ring et al, 2010). وجود سرمایه اجتماعی در کنار سرمایه انسانی و سرمایه فکری در هر سازمان به خصوص سازمان‌های آموزشی، یکی از ضروریات اساسی رشد و توسعه آن سازمان است؛ در واقع، سرمایه اجتماعی یکی از ملموس‌ترین دارایی‌های هر سازمان است.

(Nahapit & Gushal (1998) برای سرمایه اجتماعی به سه بعد اشاره می‌کنند: بعد ارتباطی که ماهیت روابط در یک مجموعه را نشان می‌دهد و بر ماهیت ارتباطات بین فردی و ابعاد آن تمرکز دارد. مهم‌ترین جنبه‌های این بعد عبارتند از: اعتماد، هنجارها، الزامات و انتظارات، و هویت. بعد شناختی به منابعی اشاره دارد که فراهم‌کننده مظاهر، تعبیرها، تفسیرها و سیستم‌های معانی مشترک در میان گروه‌ها است و میزان اشتراک، کدهای مشترک و روایت‌های مشترک افراد درون یک شبکه اجتماعی را نشان می‌دهد. بعد ساختاری به الگوی کلی روابط بین افراد توجه دارد؛ بدین معنا که آیا افراد در درون مجموعه‌ای مانند سازمان، دانشگاه یا غیره، با هم در ارتباط هستند و کیفیت این ارتباطات چگونه است. بر این اساس، سرمایه اجتماعی می‌تواند به عنوان یک سرمایه مهم در سازمان قلمداد شود و هوش فرهنگی به عنوان عاملی در شناخت تفاوت‌ها و پیچیدگی‌های فرهنگی سازمان‌ها مورد توجه قرار گیرد. طبق تحقیقات انجام شده،

سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی در محیط‌های دانشگاهی که از لحاظ بافت قومی و مذهبی از تنوع بسیاری برخوردار هستند، باعث افزایش سازگاری دانشجویان شده و به ارتقای عملکرد تحصیلی آنان می‌انجامد (غفاری و خانی، ۱۳۹۲). همچنین، هوش فرهنگی به‌عنوان یک پیش‌بینی‌کننده مهم عملکرد در زمینه‌های چند فرهنگی است (Sahin & Gürbüz, 2014) و وجود سرمایه اجتماعی بالا می‌تواند دانش‌انباشته حاصل از آموزش بین‌فرهنگی را غنی سازد (Susanto & Rostiani, 2012).

نظام‌های آموزشی در طول زمان با مشکلات مختلفی از جمله بحران‌های غیرقابل پیش‌بینی مانند اپیدمی‌ها و پاندمی‌ها، تغییرات مختلف محیطی، فناوری‌های جدید و به روز و غیره مواجه شده و می‌شوند. به همین سبب، انتقال دانش برای کسب شایستگی‌های متناسب با این تغییر و تحولات در یک سازمان آموزشی، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر و یک مزیت است. می‌توان از سرمایه اجتماعی برای انتقال دانش در محیط‌های چند فرهنگی بهره گرفت. در همین راستا، اهمیت هوش فرهنگی معلمان در سه بعد شناختی، انگیزشی و رفتاری به این نحو قابل توجیه است که معلمان می‌بایست هوش فرهنگی از نوع شناختی یا دانش فرهنگی داشته باشند تا ارزش‌ها، هنجارها و نظام‌های فرهنگی دانش‌آموزان خود را درک کنند. همچنین دارای هوش فرهنگی در بعد انگیزشی یا متمایل و کوشنده برای موفقیت در تعامل بین فرهنگی خود با دانش‌آموزان باشند. هوش فرهنگی در بُعد رفتاری یا ظرفیت عمل مناسب شامل این می‌شود که رفتارها و هنجارهای فرهنگی خود را بر دانش‌آموزان خود تحمیل نکنند. در خصوص هوش فرهنگی و متغیرهای اجتماعی مرتبط با آن، تحقیقات مختلفی صورت گرفته است. نتایج تحقیقاتی که تاکنون انجام شده حاکی از این است که ارتقای سرمایه فرهنگی و اجتماعی دانشجویان، در ارتقای ارزش‌های معطوف به توسعه نقش بسزایی دارد (سهامی، ۱۳۹۵). همچنین هوش فرهنگی تأثیر معناداری بر اثربخشی تدریس دانشجو معلمان دارد (درودی و درودی، ۱۳۹۶) و از میان مؤلفه‌های هوش فرهنگی، عامل رفتاری و عامل انگیزشی دارای بیشترین همبستگی با توانمندسازی معلمان است (حسین‌زاده و صفری، ۱۳۹۳). نتایج پژوهش پروین‌زاده لیلان و همکاران (۱۴۰۰) نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی در وضعیت هویت دانشجویان دخیل بوده و در نتیجه لازم است به آموزش‌های لازم در زمینه سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی پرداخته شود.

نتایج پژوهش فضل‌الهی قمشی و افراسیابی (۱۳۹۷) نیز حاکی از آن است که: ۱. میان هوش فرهنگی و سرمایه اجتماعی، با مسئولیت‌پذیری دبیران مدارس متوسطه، رابطه وجود دارد. ۲. میان ابعاد شناختی، ساختاری و رابطه‌ای سرمایه اجتماعی، با مسئولیت‌پذیری دبیران رابطه وجود دارد و ۳. میان ابعاد فراشناخت، شناخت، انگیزشی و رفتاری از هوش فرهنگی با مسئولیت‌پذیری دبیران رابطه وجود دارد. در نهایت، هوش فرهنگی و سرمایه اجتماعی پیش‌بینی‌کننده مناسبی برای مسئولیت‌پذیری اجتماعی دبیران هستند.

نتایج پژوهش موسوی چلک و همکاران (۱۳۹۴)، نشانگر این است که سرمایه اجتماعی با همه عناصر هوش فرهنگی رابطه مثبت و معنادار دارد. اما پژوهش حیدری و محمدجانی (۱۳۹۴) با عنوان "رابطه هوش فرهنگی با سرمایه اجتماعی و سرمایه فکری اعضای هیات علمی" نشان می‌دهد که بین سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی رابطه معناداری وجود ندارد. قاسمی و غلامی (۱۳۹۴)، در پژوهش خود با عنوان "بررسی تأثیر هوش فرهنگی بر ارتقاء سرمایه اجتماعی در بین دانشجویان" به این نتیجه رسیدند که تنها ابعاد انگیزشی و فراشناختی سازه هوش فرهنگی، سرمایه اجتماعی را تبیین و پیش‌بینی می‌کنند.

نتایج پژوهش یارمحمدزاده و داداش‌زاده (۱۳۹۴) نشان داد که بین هوش فرهنگی و سرمایه اجتماعی با سازگاری شغلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین تحلیل نقش میانجی سرمایه اجتماعی نشان داد که هوش فرهنگی به واسطه سرمایه اجتماعی، دارای نقشی غیرمستقیم در تبیین سازگاری شغلی است و با افزودن سرمایه اجتماعی به مدل پیش‌بینی، به واسطه نقش میانجی سرمایه اجتماعی، قدرت پیش‌بینی سازگاری شغلی بر اساس هوش فرهنگی، افزایش می‌یابد. پژوهش افشار (۱۳۹۳) که با هدف تحلیل جامعه‌شناختی رابطه بین سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز انجام شد نشان می‌دهد که بین سرمایه اجتماعی و کلیه مؤلفه‌های هوش فرهنگی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و سرمایه اجتماعی ۲۳٪ از تغییرات هوش فرهنگی را پیش‌بینی می‌کند. پژوهش بری خجسته و عباس‌زاده (۱۳۹۱) در مورد دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز نیز نشان داد که سرمایه اجتماعی با بعد فراشناختی، انگیزشی و رفتاری هوش فرهنگی، رابطه منفی و معکوس و با بعد شناختی هوش فرهنگی رابطه مثبت و مستقیم دارد.

مطالعه Thompson (2018) بیانگر آن است که هوش هیجانی و فرهنگی نقش مهمی

در توانمندسازی دانشجویان برای ادغام اجتماعی^۱ دارد. برای دانشجویان، ادغام اجتماعی با فرهنگ متفاوت از فرهنگ خودشان، بسیار چالش برانگیز است و به همین دلیل مستلزم دارا بودن هوش عاطفی و فرهنگی می باشد چرا که بر نحوه تفکر افراد و توانایی آنها برای سازگاری تاثیر می گذارد. یک فرد با سطح احساسات و هوش فرهنگی بالا، در برخورد با تنوع فرهنگی کارآمدتر است و سازگاری بهتری با تغییرات دارد.

پژوهش (Imai & Gelfand, 2010) نشان می دهد که هوش فرهنگی به عنوان یک عامل اصلی در اثربخشی مذاکره بین فرهنگی شناخته می شود و تحلیل اکتشافی این تحقیق نیز نشان می دهد که بعد انگیزشی هوش فرهنگی، قدرت پیش بینی قوی تری نسبت به سایر ابعاد دارد.

Susanto & Rostiani (2012) نیز در مطالعه ای نشان دادند که سرمایه اجتماعی می تواند رابطه آموزش بین فرهنگی و موفقیت در فرآیند سازگاری را بهبود بخشد.

از آنجایی که سرمایه اجتماعی در بردارنده ذخایر با ارزشی، مانند صداقت، پاکی نفس، همدردی، اعتماد، همبستگی، فداکاری و امثال این موارد است و معلمان نیز با دارا بودن این مولفه ها می توانند زمینه ساز، پرورش دهنده و انتقال دهنده آنها به دانش آموزان خود باشند (یارمحمدزاده و داداش زاده، ۱۳۹۴)، نتایج این تحقیق می تواند برای برنامه ریزان آموزشی و درسی دانشگاه فرهنگیان و اساتید مربوطه در رابطه با تولید محتوا و همچنین بسترسازی برنامه های فرهنگی برای افزایش و ارتقاء سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی دانشجومعلمان موضوعیت داشته و مدنظر قرار گیرد. با در نظر گرفتن این که انجام پژوهش حاضر در حوزه تربیت معلم می تواند موجب ایجاد بینش عمیق تر در زمینه شرایطی باشد که ارتباط را تحت تاثیر قرار می دهد و نیز با توجه به تنوع فرهنگی بالا در میان دانشجویان دانشگاه فرهنگیان، پژوهش حاضر درصدد بررسی میزان پیش بینی سرمایه اجتماعی بر اساس هوش فرهنگی در دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان و پاسخگویی به این سوال ها بوده است:

۱. آیا بین ابعاد سرمایه اجتماعی با ابعاد هوش فرهنگی در میان دانشجو معلمان رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد؟
۲. آیا هوش فرهنگی قادر به پیش بینی سرمایه اجتماعی است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و به لحاظ شیوه گردآوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجو معلمان دوره ابتدایی دانشگاه فرهنگیان اصفهان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ به تعداد ۳۷۹ نفر بودند. به دلیل آن که معلمان ابتدایی در مقایسه با سایر معلمان، به اقتضای برنامه کاری، زمان بیشتری را در یک مکان با همدیگر سپری می‌کنند و در طول سال، شناخت زیادی نسبت به هم به دست می‌آورند، لذا می‌توانند هوش فرهنگی خود را در جهت مطلوب شدن ارتباطات موجود در میان همکاران و نیز دانش‌آموزان و سایر اولیای مدرسه به‌کار بگیرند تا زمینه مناسب برای تقویت ابعاد سرمایه اجتماعی در میان آنان فراهم شود. در جدول ۱ مشخصات جامعه آماری به تفکیک محل تحصیل و جنسیت آمده است.

جدول ۱. مشخصات جامعه آماری به تفکیک محل تحصیل و جنسیت

محل تحصیل	محل تحصیل	دختر	پسر
پردیس شهید باهنر اصفهان	۸۵		
مرکز شهید آیت نجف‌آباد	۲۴		
پردیس فاطمه زهرا (س) اصفهان	۴۶		
پردیس شهید باهنر اصفهان	۱۱۰		
مرکز امام خمینی کاشان	۲۳		
جمع	۲۱۹	۱۶۰	۵۹

بر اساس جدول استاندارد کرجسی و مورگان^۱، حجم نمونه ۱۸۱ نفر برآورد شد که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی متناسب با حجم جامعه آماری انتخاب شدند. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه استاندارد استفاده شد. پرسش‌نامه هوش فرهنگی (Early & Ang (2003 شامل ابعاد شناختی (۶ گویه)، انگیزشی (۵ گویه)، و رفتاری (۵ گویه) در قالب طیف ۷ امتیازی لیکرت از بالاترین توافق (نمره هفت) تا کمترین توافق (نمره یک) طراحی شده است. پایایی این پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ برای ابعاد شناختی، انگیزشی و رفتاری به ترتیب برابر با ۰/۷۶، ۰/۷۱ و ۰/۷۴ به دست آمد.

ابزار دیگر پژوهش، پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی (Nahapit & Gushal (1998 شامل سه بعد شناختی (۳ گویه)، ساختاری (۳ گویه)، و رابطه‌ای (۷ گویه) بر مبنای طیف ۵ درجه‌ای

1. Krejcie and Morgan

لیکرت از کاملاً موافق (نمره پنج) تا کاملاً مخالف (نمره یک) بود. پایایی پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی در پژوهش حاضر به روش تعیین آلفای کرونباخ برای ابعاد شناختی، ساختاری و رابطه‌ای به ترتیب برابر با ۰/۶۸، ۰/۶۶ و ۰/۶۹ به دست آمد. همچنین روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه‌ها مورد تایید متخصصان (دو نفر از اساتید علوم تربیتی و جامعه‌شناسی دانشگاه) قرار گرفت و پس از اصلاحات لازم در بین نمونه آماری توزیع گردید. همچنین اجرای تحلیل عاملی درباره پرسش‌نامه هوش فرهنگی نشان داد که عوامل تشکیل دهنده این پرسش‌نامه، در مجموع، ۷۵/۸۰۴ درصد واریانس کل را تبیین می‌کنند. این یافته را می‌توان در حکم یکی از شواهد روایی پرسش‌نامه تلقی کرد. اجرای تحلیل عاملی پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی نیز نشان داد که عوامل تشکیل دهنده این پرسش‌نامه، در مجموع، ۶۸/۱۲۸ درصد واریانس کل را تبیین می‌کنند که این یافته را می‌توان در حکم یکی از شواهد روایی پرسش‌نامه فوق تلقی کرد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ و آزمون رگرسیون چندگانه از راه گام به گام (به منظور پیش‌بینی مولفه‌های سرمایه اجتماعی با استفاده از سه بعد انگیزشی، رفتاری و شناختی هوش فرهنگی) با کاربرد نرم‌افزار SPSS ۲۶ انجام شده است.

یافته‌های پژوهش

در این قسمت، ابتدا یافته‌های توصیفی و سپس یافته‌های مبتنی بر آمار استنباطی ارائه می‌شود. در ارتباط با وضعیت متغیر هوش فرهنگی، نمره متغیر هوش فرهنگی از طریق محاسبه جمع نمره‌های همه سوال‌های پرسش‌نامه هوش فرهنگی (Early & Ang, 2003) حاصل شده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار در خرده مقیاس‌های متغیر هوش فرهنگی

انحراف معیار	میانگین	خرده مقیاس‌های پرسش‌نامه هوش فرهنگی
۰/۴۳	۳/۸۱	شناختی
۰/۴۲	۳/۸۰	انگیزشی
۰/۳۸	۳/۶۷	رفتاری

جدول ۲ مشخصه‌های توصیفی میانگین و انحراف استاندارد نمرات خرده مقیاس‌های پرسش‌نامه هوش فرهنگی را نشان داده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود مؤلفه‌های مختلف پرسش‌نامه هوش فرهنگی دانشجویان مورد مطالعه بالاتر از میانگین ۳ است. بیشترین میانگین مربوط به مؤلفه شناختی با میانگین ۳/۸۱ می‌باشد و بعد از آن مؤلفه انگیزشی با میانگین ۳/۸۰ و مؤلفه رفتاری با کمترین میانگین یعنی ۳/۶۷ به دست آمده است. در رابطه با وضعیت متغیر سرمایه اجتماعی، نمره متغیر سرمایه اجتماعی از طریق محاسبه جمع نمره‌های همه سوال‌های پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی (Nahapit & Gushal, 1998) حاصل شده است. مشخصات آماری مربوط به متغیر سرمایه اجتماعی در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. میانگین و انحراف معیار در خرده مقیاس‌های متغیر سرمایه اجتماعی

خرده مقیاس‌های پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی	میانگین	انحراف معیار
شناختی	۳/۵۸	۰/۵۲
ساختاری	۴/۱۰	۰/۰۵
رابطه ای	۳/۹۳	۰/۳۲

در جدول ۳، مشخصه‌های توصیفی میانگین و انحراف استاندارد نمرات خرده مقیاس‌های پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی در دانشجویان معلمان ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بیشترین میانگین به میزان ۴/۱۰ به مؤلفه ساختاری سرمایه اجتماعی تعلق دارد و کمترین مقدار مربوط به مؤلفه شناختی با میانگین ۳/۵۸ می‌باشد. در مرحله دوم، یافته‌های مبتنی بر آمار استنباطی و بررسی سوال‌های پژوهش ارائه می‌گردد:

سوال اول: آیا بین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی با مؤلفه‌های هوش فرهنگی در میان دانشجویان معلمان رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد؟

جدول ۴. نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی

ابعاد سرمایه اجتماعی	مؤلفه‌های هوش فرهنگی	
	شناختی	انگیزشی
	رفتاری	

۰/۰۱۴	۰/۰۵۸	۰/۰۹۶	ضریب پیرسون	رابطه ای
/۰۱۶۲	/۰۴۴۰	۰/۲۰۰	سطح معناداری	
۰/۱۷۴*	۰/۲۴۴**	-۰/۰۶۹	ضریب پیرسون	شناختی
۰/۰۱۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵۸	سطح معناداری	
۰/۲۶۴**	۰/۲۲۳**	۰/۰۰۳	ضریب پیرسون	ساختاری
۰/۰۰۰	۰/۰۰۳	۰/۹۷۲	سطح معناداری	
۱۸۱	۱۸۱	۱۸۱	تعداد نمونه	

* سطح معناداری در سطح ۰/۰۵   ** سطح معناداری در سطح ۰/۰۱

بر اساس نتایج به دست آمده در جدول ۴، بُعد رابطه ای با هیچ کدام از ابعاد هوش فرهنگی ($\alpha=0/05$) رابطه معنادار ندارد. بُعد شناختی با بعد انگیزشی ($\alpha=0/01$) همبستگی مثبت ($r=0/244$) و با بُعد رفتاری ($\alpha=0/05$) همبستگی مثبت ($r=0/174$) دارد. بُعد ساختاری نیز ($\alpha=0/01$) با بُعد انگیزشی ($r=0/223$) و بُعد رفتاری ($r=0/264$) همبستگی مثبت معنادار دارد.

سوال دوم: آیا هوش فرهنگی قادر به پیش بینی سرمایه اجتماعی است؟ برای بررسی سوال دوم، با توجه نرمال بودن شکل توزیع نمرات متغیر ملاک، از آزمون رگرسیون استفاده شد.

جدول ۵. نتایج رگرسیون برای پیش بینی مولفه های سرمایه اجتماعی با استفاده از سه بعد انگیزشی، رفتاری

و شناختی هوش فرهنگی

متغیر وابسته	متغیرهای مستقل	آماره F	سطح معناداری	ضریب R	ضریب R ²
شناختی	انگیزشی شناختی	۸/۹۱۹	۰/۰۰۰	۰/۳۰۲	۰/۰۹۱
ساختاری	رفتاری	۱۳/۳۹۰	۰/۰۰۰	۰/۲۶۴	۰/۰۷۰
رابطه ای	رفتاری	۸/۴۵۳	۰/۰۰۴	۰/۲۱۲	۰/۰۴۵

جدول ۵، نتایج رگرسیون برای پیش‌بینی مولفه‌های سرمایه اجتماعی با استفاده از سه بُعد انگیزشی، رفتاری و شناختی هوش فرهنگی را نشان می‌دهد، دو بُعد انگیزشی و شناختی می‌توانند ۹/۱٪ (R^2) تغییرات بُعد شناختی سرمایه اجتماعی را ($\alpha=0/01$) تبیین کنند. بُعد رفتاری می‌تواند ۷٪ (R^2) تغییرات بُعد ساختاری سرمایه اجتماعی ($\alpha=0/01$) را تبیین کند.

جدول ۶. نتایج ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی مولفه‌ها در سوال دوم

متغیر وابسته	متغیرهای مستقل	ضریب رگرسیون	خطای استاندارد	ضریب استاندارد بتا	آماره T	سطح معناداری
شناختی	انگیزشی	۰/۱۶۱	۰/۰۳۹	۰/۳۱۹	۴/۱۱۲	۰/۰۰۰
	شناختی	-۰/۱۰۶	۰/۰۴۳	-۰/۱۹۳	-۲/۴۹۱	۰/۰۱۴
ساختاری	رفتاری	۰/۱۳	۰/۰۳۷	۰/۲۶۳	۳/۶۵۹	۰/۰۰۰
	رفتاری	۰/۰۷۵	۰/۰۲۶	۰/۲۱۲	۲/۹۰۷	۰/۰۰۴

در جدول ۶، ضرایب رگرسیونی مدل نهایی بر اساس روش گام به گام ارائه شده است. در تبیین بُعد شناختی، بُعد انگیزشی بیشترین تاثیر معنادار مثبت ($\beta=0/319$) و بُعد شناختی تاثیر معنادار منفی ($\beta=-0/193$) دارند. در تبیین بُعد ساختاری، بُعد رفتاری ($\beta=0/263$) تاثیر مثبت معنادار دارد و در نهایت از بین سه مولفه هوش فرهنگی، در تبیین بُعد رابطه ای، بُعد رفتاری آن با تاثیر مثبت ($\beta=0/212$) بر مولفه سرمایه اجتماعی به طور معنادار می‌تواند این مولفه را تبیین کند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با هوش فرهنگی در بین دانشجو معلمان رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان اصفهان بود. یافته‌های حاصل از سوال اول پژوهش حاکی از آن بود که بین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی با مؤلفه‌های هوش فرهنگی در بین دانشجو معلمان رشته آموزش ابتدایی در دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد. از بین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی، به ترتیب مؤلفه ساختاری با بُعد رفتاری هوش فرهنگی و مؤلفه شناختی با بُعد انگیزشی هوش فرهنگی دارای بیشترین همبستگی مثبت و معنادار بودند. چنانچه (Joo-seng, 2004) بیان داشته است بُعد انگیزشی می‌تواند منبع

محركی باشد که انرژی و تلاش برای عملکرد موثر در موقعیت‌هایی با تنوع فرهنگی بیشتر، روابط اجتماعی بهتر و موثرتری را ایجاد نماید. از سویی همین بعد انگیزشی می‌تواند منجر به کسب شناخت از عناصر فرهنگی و رفتارهای مطلوب‌تر اجتماعی و در نتیجه افزایش سرمایه و اعتماد اجتماعی گردد. طبق دیدگاه (Coleman, 1988) از آنجایی که وجود سرمایه اجتماعی موجب تسهیل کنش‌های اجتماعی می‌شود، هر جامعه‌ای باید در جهت تقویت عوامل موثر بر سرمایه مهم اجتماعی و در نتیجه مشارکت اجتماعی شهروندان همت گمارد. این یافته با نتایج تحقیقات موسوی چلک و همکاران (۱۳۹۴) و افشار (۱۳۹۳) که نشان می‌داد سرمایه اجتماعی با مؤلفه‌های هوش فرهنگی رابطه مثبت و معنادار دارد، همسو می‌باشد.

نتایج بررسی سوال دوم نشان داد که تنها دو متغیر شناختی و انگیزشی از بین سه مؤلفه هوش فرهنگی، بعد شناختی سرمایه اجتماعی را پیش‌بینی می‌کند. همچنین متغیر رفتاری هوش فرهنگی، بعد ساختاری سرمایه اجتماعی را پیش‌بینی می‌کند. این یافته با نتایج پژوهش‌های طبرسا و همکاران (۱۳۹۳)، موسوی چلک و همکاران (۱۳۹۴)، قاسمی و غلامی (۱۳۹۴)، بری خجسته و عباس‌زاده (۱۳۹۱) و نیز تحقیق (Susanto & Rostiani, 2012) که ارتباط مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی و همچنین تبیین و پیش‌بینی سرمایه اجتماعی به وسیله متغیر هوش فرهنگی را نشان دادند، در یک راستا می‌باشد، اما با نتایج تحقیقات قاسمی و غلامی (۱۳۹۴) مبنی بر این که تنها ابعاد انگیزشی و فراشناختی سازه هوش فرهنگی، سرمایه اجتماعی را تبیین و پیش‌بینی می‌کنند، مغایرت دارد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که افراد دارای هوش فرهنگی بالا، قادر به یادگیری فرهنگ‌های جدید هستند و با شناخت چگونگی رفتار دیگران، می‌توانند پاسخ‌های مناسبی را به دیگران بدهند، در نتیجه بسیاری از موانع ارتباطی کاهش می‌یابد و سرمایه اجتماعی ایجاد می‌شود و افزایش می‌یابد.

بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش و با توجه به این که دانشجو معلمان رشته آموزش ابتدایی، در دوران تحصیل خود و نیز در آینده‌ای بسیار نزدیک در محل کار خود، مدت زمان زیادی را در کنار هم و در تعامل با یکدیگر هستند می‌توانند با تقویت هوش فرهنگی خود، در جهت پیشبرد اهداف آموزشی موفقیت‌های بیشتری کسب نمایند. از این رو پیشنهاد می‌گردد که با توجه به نقش مهم هوش فرهنگی دانشجو معلمان در ایفای نقش معلمی:

- دروس مرتبط به آشنایی با مفهوم هوش فرهنگی و توسعه آن، در برنامه‌های درسی دانشگاه فرهنگیان مدنظر قرار گیرد.
- همچنین جهت ارتقاء هوش فرهنگی دانشجومعلمان به منظور انباشت هرچه بیشتر سرمایه اجتماعی به عنوان سرمایه‌ای ارزشمند در نظام آموزشی، آموزش دانش و مهارت چندفرهنگی در واحدهای درسی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان مورد توجه ویژه قرار گیرد.
- به منظور ایجاد مهارت برخورد با فرهنگ‌های مختلف و تقویت هوش فرهنگی دانشجویان، اردوهای تفریحی و فعالیت‌های گروهی با مشارکت دانشجویان از قومیت‌های مختلف، برنامه‌ریزی و اجرا گردد.
- دوره‌های آموزش مباحث هوش چند فرهنگی برای اساتید دانشگاه فرهنگیان برگزار گردد تا در برخورد با مسایل مرتبط با این موضوع توانمند باشند.
- هوش فرهنگی می‌تواند یکی از ملاک‌های پذیرش دانشجومعلمان در حرفه‌ی معلمی قلمداد گردد و در مصاحبه‌ها توسط افراد متخصص از این بعد مورد سنجش قرار گیرند.
- این پژوهش می‌تواند به شیوه‌های کیفی و با استفاده از تکنیک مصاحبه برای جمع‌آوری اطلاعات صورت گیرد.

منابع

- افشار، س. (۱۳۹۳). تحلیل جامعه‌شناختی رابطه سرمایه اجتماعی با هوش فرهنگی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز. *مطالعات جامعه‌شناختی*، ۷(۲۵)، ۳۹-۵۷.
- بری خجسته، ف؛ و عباس‌زاده، م. (۱۳۹۱). مطالعه هوش فرهنگی و عوامل مرتبط با آن (استفاده از رسانه‌ها، هویت مذهبی و سرمایه اجتماعی) در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز. *مطالعات جامعه‌شناختی*، ۴(۱۶)، ۷-۲۸.
- پروین زاده لیلان، م؛ خدیوی، ع؛ خیری، ی؛ باباپور خیرالدین، ج؛ و حکمتی، ع. (۱۴۰۰). نقش هوش فرهنگی و سرمایه اجتماعی در پایگاه‌های هویت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز. *نشریه صیانت فرهنگی و سرمایه اجتماعی*، ۱(۱)، ۱۶۳-۱۸۴.
- حسین‌زاده، شیمیا؛ و صفری، محمد. (۱۳۹۳). رابطه هوش فرهنگی و توانمندسازی معلمان؛ مطالعه موردی. *نشریه مطالعات منابع انسانی*، ۱۳، ۱۷-۳۰.
- حیدری، م؛ و محمدجانی، ص. (۱۳۹۴). رابطه هوش فرهنگی با سرمایه اجتماعی و سرمایه فکری اعضای هیات علمی. *مجله رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۶(۳)، ۱۲۷-۱۴۴.
- درویدی، م؛ و درودی، ن. (۱۳۹۶). بررسی نقش هوش فرهنگی در بهبود فرایند تدریس دانشجو معلمان با نقش تعدیل‌گری آموزش چند فرهنگی از دیدگاه دانشجو معلمان. چهارمین کنفرانس جهانی و اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین ایران و جهان در مدیریت، اقتصاد و حسابداری و علوم انسانی. سهامی، س. (۱۳۹۵). پیش‌بینی ارزش‌های معطوف به توسعه دانشجویان بر اساس سرمایه فرهنگی و اجتماعی. *فصلنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۷(۲۸)، ۲۵۱-۲۶۶.
- طبرسا، غ؛ هادیزاده، ا؛ بسیجی، ع؛ و کریمی، ی. (۱۳۹۳). تبیین رابطه هوش فرهنگی کارکنان و سرمایه اجتماعی (مورد مطالعه شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی). *فصلنامه مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت*، ۷(۲۵)، ۲-۲۸.
- فضل‌الهی قمشی، س؛ و افراسیابی، ن. (۱۳۹۷). نقش هوش فرهنگی و سرمایه اجتماعی در مسئولیت‌پذیری اجتماعی دبیران. *نشریه معرفت*، ۲۵۵، ۵۷-۷۴.
- قاسمی، ا؛ و غلامی، س. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر هوش فرهنگی بر ارتقای سرمایه‌های اجتماعی در میان دانشجویان (مورد بررسی پردیس فارابی دانشگاه تهران). *تحقیقات مدیریت نوین خاتم*، ۱(۲)، ۲۵-۴۵.
- غفاری، م.؛ و خانی، ل. (۱۳۹۲). ارتباط سرمایه اجتماعی و هوش فرهنگی با عملکرد تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، ۱۳(۸)، ۶۴۲-۶۵۱.
- محسن زاده، ف؛ فلاح، و.؛ و صالحی، م. (۱۳۹۶). شناسایی ابعاد مدیریت هوش فرهنگی در دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران. *فصلنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۸(۳۲)، ۱۹۷-۲۲۶.
- موسوی چلک، ا؛ حسینی، ا؛ و پوربخشیان، ع. (۱۳۹۴). تأثیر هوش فرهنگی بر سرمایه اجتماعی دانشجویان، (مطالعه موردی: دانشگاه پیام نور مرکز رامسر). *نوآوری‌های مدیریت آموزشی*، ۱۰(۲)، ۷۳-۸۷.
- یارمحمدزاده، پ.؛ و داداش‌زاده، م. (۱۳۹۴). بررسی نقش هوش فرهنگی و سرمایه اجتماعی در سازگاری

شغلی معلمان: آزمون نقش میانجی سرمایه اجتماعی. رویکردهای نوین آموزشی، ۱۰(۱)، ۴۱-۶۶.

- Ang, S., Van Dyne, L., Koh, C., Ng, K. Y., Templer, K. J., Tay, C., & Chandrasekar, N. A. (2007). Cultural Intelligence: Its Measurement and Effects on Cultural Judgment and Decision Making, Cultural Adaptation and Task Performance. *Management and Organization Review*, 3(3), 335-371.
- Ang, S., Dyne, L., & Koh, C. (2006). Personality correlates of the four-factor model of cultural intelligence. *Group & organization and management*, 31(1), 100-123.
- Coleman, J. (1988). social capital in the creation of human capital. *American journal of sociology*, 94, 95-120
- Deng, L., & Gibson, P. (2008). A qualitative evaluation on the role of cultural intelligence in cross-cultural leadership effectiveness. *International journal of leadership studies*. 3(2), 181-197.
- Early, P., & Ang, C. (2003). *Cultural intelligence: individual interactions across cultures*. CA Stanford Business books.
- Early, P., Mosakowski, F. (2004). *Cultural Intelligence*. Harvard business review.
- Fakhrerad, P. (2018). Recognition of the relationship between social capital and cultural intelligence among employees of Tehran Abfar Company. *Amazonia Investiga*, 7(16), 184-195. Retrieved from: <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/394>
- Joo-seng, T. (2004). Cultural Intelligence and the Global Economy. *Leadership in Action*, 24(5), 19-21.
- Imai, L., & Gelfand, M. J. (2010). The culturally intelligent negotiator: The impact of cultural intelligence (CQ) on negotiation sequences and outcomes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 112, 83-98.
- Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social Capital, Intellectual Capital and the Organizational Advantage. *Academy of Management Review*, 23(2), 242-266
- Ring, J. K., Peredo, A. M., & Chrisman, I. J. (2010). Business networks and economic development in rural communities in the United States. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 34(1), 171-195.
- Schaaf, Kevin J. (2017). *Investigating the Relationships Among Teacher Social Capital, Teaching Practice, and Student Achievement Across Measures and Models*. A dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree Doctor of Philosophy in Education. University of California .Los Angeles.
- Şahin, F., & Gürbüz, S. (2014). Cultural intelligence as a predictor of individuals' adaptive performance: A study in a multicultural environment. *International Area Studies Review*, 17(4), 394-413.
- Susanto, E., & Rostiani, R. (2012). Enhancing Cross-Cultural Training Efficacy on Expatriate Adjustment through Emotional Intelligence and Social Capital. *GadjahMada International Journal of Business* .14(2), 123-137.
- Thompson, R. (2018). A Qualitative Phenomenological study of Emotional and Cultural Intelligence of International Students in the United States of America. *Journal of International Student*, 8(2), 1220-1255. doi: 10.5281/zenodo.1250423.